

PIRKAN OPISTO

Lempäälä • Vesilahti • Nokia • Pirkkala

Opetussuunnitelma

Musiikin taiteen perusopetus

LAULU, LAPSET JA NUORET

Pirkan opiston
musiikkiopisto
2025

Laulun aineopetussuunnitelma LAPSET ja NUORET

Lasten lauluopinnot suositellaan aloitettavaksi 8 ikävuodesta ylöspäin.

Opinnot ovat taiteen perusopetusta ja seuraavat laajan oppimäärän perusopintojen sisältöjä. Perusopintojen jälkeen voidaan siirtyä opettajan suosituksesta aikuisten lauluopintoihin tai syventäviin opintoihin.

Opinnoissa harjoitellaan luonnollista ja tervettä äänenkäyttöä; hyvää lauluasentoa, syvähengitystä, artikulaatiota sekä äänen sointia ja puhtautta. Lisäksi tutustutaan tekstien sisältöihin ja harjoitellaan ilmaisua musiikin keinoin.

Lauluopinnoissa edetään yksilöllisesti huomioiden lapsen ikä ja ääni-instrumentin kehitys, erityisesti äänenmurros. Ensisijaista on terveellinen äänenkäyttö lapsen omalla luonnollisella äänellä. Äänen kehittyessä ja opintojen edetessä voidaan yhdessä opettajan kanssa painottaa opintoja klassisen tai rytmimusiikin puolelle.

Laulutunnit

Opintoihin sisältyvät muiden instrumenttien tapaan yksilötunnit oman lauluopettajan kanssa, yhteismusisointi-opetus sekä musiikin hahmottamisen tunnit. Opintojen alussa oppitunnin pituus on 30 minuuttia. Ensimmäisen opinnäytteen (PT1) suorittamisen jälkeen tunnin pituus nousee 45 minuuttiin.

Lauluopinnot, lapset	Tunnin pituus
Perusopinnot, aloitusvaihe	30 minuuttia
Perusopinnot, ensimmäinen opinnäyte suoritettu	45 minuuttia

Painotus

Lasten lauluopinnoissa lauletaan monipuolisesti lapsen maailmaan ja ikätasoon sopivia kappaleita, kuten lastenlauluja, kansanlauluja, musikaalisävelmiä, eri aikakausien yksinlauluja sekä rytmimusiikin kappaleita. Äänen monipuolista kehittämistä sekä laulumusiikin tuntemusta tuetaan tutustumalla laajasti eri tyyliin lauluihin. Mahdolliset painotukset rytmimusiikin/klassisen laulun välillä tehdään vasta ääni-instrumentin kehityksen salliessa. Ikätaso huomioiden lauletaan oman äidinkielen lisäksi myös vieraskielistä ohjelmistoa ja tutustutaan laulettavien kielten fonetiikkaan. Ohjelmistoon

sisällytetään mahdollisuuksien mukaan moniäänistä laulumusiikkia sekä yhteismusisointia muiden instrumenttien kanssa.

Yhteismusisointi

Lasten lauluopinnoissa mahdollisia yhteismusisointivaihtoehtoja ovat esimerkiksi lapsikuoro, lasten lied (pianisti + laulaja), laulustudiot, yhtyelaulu sekä bändit. Yhteismusisointitunneilla oppilas pääsee kokemaan yhdessä musisoimisen iloa, tutustuu muihin laulajiin, oppii kuuntelemaan toisten laulua/soittoa sekä antamaan ja vastaanottamaan palautetta.

Esiintyminen

Opintojen aikana oppilasta kannustetaan esiintymään yksin tai ryhmässä vähintään 1-2 kertaa lukuvuoden aikana. Esiintymistilaisuuksia voivat olla esimerkiksi opiston matineat, opettajien luokkakonsertit, luokkatunnit tai yhteismusisointiryhmien konsertit. Myös opiston ulkopuolisissa tapahtumissa ja tilaisuuksissa esiintyminen on suositeltavaa.

Opinnäytteet

Opintojen etenemistä rytmittävät opinnäytteet (PT1, PT2, PT3), joissa oppilaalla on mahdollisuus tuoda esiin osaamistaan ja saada kannustavaa palautetta oman opettajan lisäksi myös muilta opiston laulunopettajilta.

Opinnäytteet suositellaan laulettavaksi konsertinomaisessa tilanteessa. Opinnäyte voidaan esittää myös opinnäytepäivien yhteydessä tai muulla opettajan kanssa sovitulla tavalla. Opinnäytteiden ikäluokitukset ovat suuntaa-antavia.

Taitotaulut

PERUSTASOT 1, 2 JA 3 LAPSET JA NUORET		
TAVOITE / TOIMINTA		SISÄLTÖ
LAULUTEKNIikka	H A R J O I T T E L U J A O P P I M I N E N	- Tutustutaan omaan ääni-instrumenttiin ja opetellaan tiedostamaan kehonkäytön ja äänen yhteyttä. - Harjoitellaan terveen äänenkäytön perusteita; Luonnollista lauluasentoa, kehon hallintaa ja syvää hengitystä, artikulaatio sekä äänen sointia ja puhtautta.
MUSIIKIN HAHMOTTAMINEN		- Harjoitellaan nuottikuvan lukemista, rytmejä ja melodian kulkua, musiikin muotorakenteita, fraseerausta sekä nyansseja. - Opetellaan hahmottamaan tekstin ja musiikin yhteyttä; millaisin musiikin keinoin tekstin sisältöä ilmennetään.
YHTEISMUSISOINTI		- Yhteismusisointitunneilla oppilas tutustuu muihin opiston harrastajiin, oppii kuuntelemaan toisten laulua/soittoa sekä antamaan ja vastaanottamaan palautetta. - Oppilas oppii hahmottamaan oman laulunsa (stemmansa) osana musiikillista kokonaisuutta. - Yhteismusisoinnilla on tärkeä yhteisöön kuulumisen tunnetta ja yhdessä musisoimisen iloa tukeva tehtävä.
LUOVAT TAIDOT		- Korostetaan tekstin keskeistä roolia lauluissa sekä musiikin ja tarinan yhteyttä laulumusiikissa. - Tutustutaan laulujen tarinoihin, tunnelmiin ja hahmoihin ja opetellaan niiden maailmaan heittäytymistä. - Tuetaan oppilaan omaa mielikuvitusta ja kannustetaan luovuuteen laulujen tulkitsemisessä. - Kannustetaan oppilasta oman musiikin säveltämiseen sekä improvisointiin oman äänen avulla.
ESIINTYMISVALMIUDET		- Harjoitellaan esiintymistä yksin ja ryhmässä. - Opetellaan esittämään kappaleita myös ulkomuistista ilman nuottia.

		• Esiintymistilanteista ja oppilaan kokemuksista keskustellaan opettajan kanssa ennen ja jälkeen esiintymisen ja oppilasta tuetaan esimerkiksi mahdollisen esiintymisjännityksen kanssa. • Esiintymisestä pyritään luomaan oppilaalle positiivinen ja oppimista tukeva kokemus.
HARJOITTELU JA OPPIMINEN		• Säännöllinen harjoittelu myös tuntien ulkopuolella, tarvittaessa aluksi perheen tuella. • Mietitään yhdessä tavoitteet ja aikataulu niiden suorittamiseksi. • Oppilasta kannustetaan laulamaan opiston toiminnan ulkopuolella monipuolisesti myös kotona, koulussa ja perheen kanssa.
OPINNÄYTE 1		SISÄLTÖ JA TOTEUTUS
		SISÄLTÖ: • Tutustutaan tekstin ja tarinan tärkeyteen laulussa. • Opetellaan tunnistamaan kehon toimintaa, kuten hengitystä ja lauluasentoa sekä niiden yhteyttä laulamiseen. • Etsitään iloa laulamisesta ja itsensä ilmaisemisesta musiikin avulla. • Lauletaan monipuolisesti lapsen ikätasoon sopivia lauluja ja kokeillaan erityylisiä kappaleita. (Ei vielä rajauksia klassinen/rytmimusiikki) • Ensisijaisena laulukielenä oma äidinkieli/suomi. OPINNÄYTTEEN TOTEUTUS: Suoritetaan opintojen alkupuolella, esimerkiksi 2. tai 3. opintovuonna. • 2 erityylistä kappaletta, joista vähintään toinen suomeksi/ omalla äidinkielellä. • Esitettävään ohjelmistoon voi kuulua yhteismusisointia, esimerkiksi toisen laulajan/soittajan kanssa.

		• Opinnäytteestä annetaan suullinen ja kirjallinen palaute. • Ennen opinnäytteen antamista tutustutaan oman opettajan kanssa vähintään kymmeneen eri tyylliseen lauluun.
OPINNÄYTE 2		SISÄLTÖ JA TOTEUTUS
		SISÄLTÖ: • Syvennetään kehon tuntemusta ja harjoitellaan terveen äänenkäytön perusteita, kuten syvää hengitystä, äänen sointia, puhtautta ja artikulaatiota. • Vahvistetaan oppilaan kykyä ymmärtää ja tulkita tekstien sisältöjä ja lisätä omaa ilmaisuaan musiikin avulla. • Oman äidinkielen lisäksi ohjelmistoon lisätään vähitellen eri kielisiä lauluja ja tutustutaan laulettavien kielten fonetiikkaan. • Lauluohjelmistossa voidaan yhdessä opettajan kanssa painottaa klassista tai rytmimusiikin ohjelmistoa, kuitenkin oppilaan ikä ja äänen kehitys huomioiden. Ohjelmisto kootaan lasten/nuorten maailmaan sopivista lauluista. Eri tyyllilajien avoin kokeileminen on suositeltavaa äänen kehittämiseksi ja oman musiikillisen identiteetin muodostamiseksi. • Ohjelmistoon sisällytetään opettajan johdolla teknisiä harjoitteita, kuten asteikkoja, sointutehtäviä tai Vaccain vokaliiseja (esim. Ia, Ib, 2a, 2b, V ja VII) OPINNÄYTTEEN TOTEUTUS: Suoritetaan noin 14-16 - vuotiaana, kuitenkin oppilaan aloitusikä ja äänen kehitys huomioiden. • 3 erityylistä kappaletta (aikakausi, kieli, tyyllilaji, tunnelma tms.), joista vähintään 1 suomeksi/omalla äidinkielellä.

		• Esitettävään ohjelmistoon voi sisältyä yhteismusisointia, esimerkiksi toisen laulajan/soittajan kanssa. • Opinnäytteestä annetaan suullinen ja kirjallinen palaute. • Ennen opinnäytteen antamista tutustutaan oman opettajan kanssa vähintään kahteenkymmeneen eri tyylliseen lauluun.
OPINNÄYTE 3		SISÄLTÖ JA TOTEUTUS
		SISÄLTÖ: • Syvennetään kehon tuntemusta ja harjoitellaan terveen äänenkäytön perusteita, kuten syvää hengitystä, äänen sointia, puhtautta ja artikulaatiota. • Vahvistetaan oppilaan kykyä ymmärtää ja tulkita tekstien sisältöjä ja muotoilla musiikkia tyylinmukaisesti. Oppilasta tuetaan oman ilmaisuvoimansa löytämisessä ja laulajaidentiteettinsä kehittämisessä. • Oman äidinkielen lisäksi lauletaan monipuolisesti eri kielisiä ja eri tyyllisiä lauluja. Tutustutaan laulettavien kielten fonetiikkaan ja lisätään oppilaan ymmärrystä eri tyyllilajien erityispiirteistä. • Lauluohjelmistossa voidaan yhdessä opettajan kanssa painottaa klassista tai rytmimusiikin ohjelmistoa. Eri tyyllilajien avoin kokeileminen on suositeltavaa äänen kehittämiseksi ja oman musiikillisen identiteetin muodostamiseksi. • Ohjelmistoon sisällytetään opettajan johdolla teknisiä harjoitteita, kuten asteikkoja, sointutehtäviä tai Vaccain vokaliiseja (esim. III, IV a ja b, VI, VIII a ja b). OPINNÄYTTEEN TOTEUTUS: Suoritetaan noin 17-19 vuotiaana, kuitenkin oppilaan aloitusikä ja äänen kehitys huomioiden.

	• Esityskokonaisuus, joka sisältää 4-5 erityylistä kappaletta. Ohjelmiston tulee sisältää lauluja useilla eri kielillä (vähintään 1 omalla äidinkielellä/suomeksi) sekä eri aika- ja tyylikausilta. Opinnäyte voi painottua klassisen tai rytmimusiikin puolelle. • Opinnäytteeseen yhdistetään tekninen osuus, kuten Vaccain vokaliiseja tai sointutehtäviä. Oppilas saa tietää opinnäytteessä esitettävät osiot vähintään viikkoa ennen opinnäytettä. • Esitettävään ohjelmistoon voi sisältyä yhteismusisointia, esimerkiksi toisen laulajan/soittajan kanssa. säveltapailutehtäviä • Opinnäytteestä annetaan suullinen ja kirjallinen palaute. • Ennen opinnäytteen antamista tutustutaan oman opettajan kanssa vähintään kahteenkymmeneen eri tyyliin lauluun.
--	---